

Jiří Paroubek: Asociální přihrávka NERVu Fialově vládě

- CZ24 News | 5. listopadu 2022

ČESKO: Národní ekonomická rada vlády (NERV) připravila pro vládu návrhy často drakonických opatření ke snížení rozpočtových deficitů státu.

Obecně je možné říci, že strukturální deficit státního rozpočtu je v současné době kolem 200 mld. Kč. Je to obří suma, která ve svých důsledcích znamená, že stát ze svých příjmů není schopen v běžném roce platit veškeré své výdaje a musí si na ně půjčovat. A že tedy jeho dluhová služba, s ohledem na zvyšující se cenu půjčovaných peněz na finančních trzích ke krytí deficitu státního rozpočtu, bude stát stále více a více peněz. Dvě velmi neproduktivní položky výdajů státního rozpočtu, které ale porostou velmi rychle, řádově v desítkách miliard ročně, budou „utlačovat“ další stránky výdajů státního rozpočtu.

První položkou budou rychle rostoucí výdaje v kapitole ministerstva obrany, řádově v desítkách miliard, související především s nákupy nových zbraní a nových zbraňových systémů. Často se, bohužel, jedná přímo o nákupy drahého šrotu (jako v případě dvou nakupovaných bezpilotních letadel z Izraele atd.).

Druhou položkou pak bude již zmíněná dluhová služba, obsluha státního dluhu. Ministerstvo financí bude postupně nuceno, jak bude dobíhat splatnost v předchozích letech vydávaných státních cenných papírů s nízkým úročením, nahradit je prodejem jiných státních cenných papírů s násobně vyšším úročením. Jedná se tak každoročně o další desítky miliard korun nových výdajů, které půjdou na vrub růstu úrokové míry, ceny peněz.

Dynamický růst výdajů v těchto dvou položkách stlačí možnosti státu financovat přiměřeným způsobem další kapitoly státního rozpočtu.

Přitom se vládě nabízí jedno velmi zásadní řešení. Tím je, odstříhnout se od konfliktu na Ukrajině. Pracovat – a jako předsednická země EU má Česko možnost začít jednat s oběma zneprátenými stranami – k mírovému uspořádání na Ukrajině.

Konec války na Ukrajině povede ve svých důsledcích k poklesu cen energetických surovin, ale také potravin a průmyslových kovů. A to se může projevit pozitivně dramatickým poklesem inflace.

NERV přišel s návrhy 26 opatření na snížení deficitů veřejných rozpočtů. Z toho 12 představuje návrhy na snížení výdajů veřejných rozpočtů a naopak 16 opatření má jít směrem ke zvýšení příjmů veřejných rozpočtů. Na vládě pak je, aby si z těchto návrhů, po jejichž přečtení často tuhne krev v žilách, vybrala.

Některá opatření jsou silně asociálního charakteru. NERV doporučuje např. úplně zlikvidovat slevy na jízdném. Návrhy na zhoršení podmínek v oblasti důchodů halí NERV do složité věty, když mluví o potřebě „parametrických opatření na snížení budoucích výdajů důchodového systému“. Jinak řečeno, důchody neporostou tak rychle jako dosud a hrozí zvýšení věku odchodu do důchodu...

NERV akceptuje utkvělou myšlenku vlády na zrušení státní podpory stavebního spoření. Stavební spoření je přitom v Česku velmi populární, ale je taky užitečným nástrojem při pořizování nového bydlení či oprav stávajících bytů. NERV se domnívá, že to není nezbytné podpořit. Přitom stát nemá

žádný systém výstavby levných komunálních bytů.

Prostě stát by se zbavil i těch mála povinností, které v tuto chvíli má vůči těm, kdo v budoucnu chtějí lépe bydlet či vůbec bydlet.

Určitě se dá souhlasit se snížením počtu vězňů, neboť na 100 tisíc obyvatel máme vysoce nadprůměrný počet vězňů oproti průměru zemí Evropské unie. Ale k tomu je potřeba upravit trestní a možná i občanský zákoník. Řadu trestů by mohli odsouzení vykonávat v domácím vězení.

Naopak, redukci počtu policistů bych nepodporoval. A to s ohledem na turbulentní sociální a ekonomickou situaci rodin, která v příštím roce nastane. A také na nebezpečí, které se projeví, zejména po ukončení rusko-ukrajinského konfliktu. Rozptýlení zbraní, rozdáváných na Ukrajině kde komu, může znamenat vyšší zločinnost ze strany Ukrajinců, kteří u nás žijí, ale zejména se mohou i čeští zločinci dostat poměrně levně ke zbraním, dováženým nyní na Ukrajinu. Anebo těm, které jim předá či prodá ukrajinská mafie.

Nevím, co je pohnutkou NERVu k doporučení na snížení podpory v nezaměstnanosti a zkrácení doby pobírání rodičovského příspěvku. Bohužel, vláda je schopna také po těchto opatřeních sáhnout...

A nyní k návrhům na zvýšení příjmů státního rozpočtu.

NERV doporučuje zvýšit zdanění příjmů, ale to je formulace velmi gumová. Sedělo by mně spíše zavedení daňové progresy u fyzických i právnických osob. Zvýšit daně všem je nesmyslné.

Pro pravici a s ní spolupracující ekonomy je charakteristická snaha o zpoplatnění vysokých škol, dále privatizace – obávám se, že tentokrát může ve větší míře dojít i na zdravotnictví. Je na stole návrh opět zavést karenční dobu v případě nemoci, zrušit školkovné, zvýšit daň z nemovitostí a zpoplatnit dopravní infrastrukturu.

Prostě hrůzné představy. Vláda zřejmě chce potrestat (protože nepochybuji, že návrhy NERVu, než spatřily světlo světa, již byly s vedoucími činiteli vlády předběžně konzultovány) české občany za svou vlastní hloupost a neschopnost. Když se podíváme na prakticky nulový meziroční růst cen plynu a elektřiny v Maďarsku a naopak na dramatický růst cen plynu a elektřiny u nás (patříme k neslavné evropské špičce v tomto směru), je mi smutno. Samozřejmě, že vysoké ceny plynu a elektřiny negativně ovlivňují také růst cen všech možných výrobků i služeb. Chlebem počínaje, přes mléčné výrobky, textil, vodu, vlastně všechno.

Vůbec si neumím představit, co nastane, až budou uplatněna některá z těchto drastických opatření NERVu v praxi. Již dnes téměř dvě pětiny českých domácností žijí od výplaty k výplatě. Další zhruba třetina má finanční rezervy na jeden až dva měsíce. Tedy, není to vůbec na vyskakování a už vůbec ne u těch, kteří jsou nuceni žít už dnes z ruky do úst, ale také u početné části střední třídy. A až budou přicházet o práci i lidé s vyššími a nejvyššími příjmy a přestanou splácet např. hypotéky, co potom?

Prostě vláda je neschopná, a pokud dá na vysoce asociální návrhy NERVu, nevznikne v příštím roce jen vzpoura českých občanů, ale spíše rovnou revoluce.

AUTOR: Jiří Paroubek

[ZDROJ](#)